

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

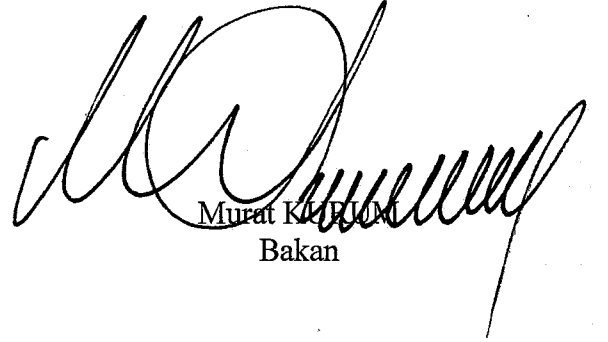
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KILIÇ
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF. DR. NAZİR CİHANGİR İSLAM'IN
TBMM 7/55025 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

1900'lerde insan hayatına giren plastiğin gelişmesine bağlı olarak 1977'de alışveriş noktalarında herkesin rahatlıkla bulabileceği ortalama kullanım ömrü 15 dakika olan ancak doğada çözünmesi bin yılı bulan plastik poşetler verilmeye başlandı. Her mağazada alışveriş sonrası verilen bu plastik poşetler polietilen maddeler ise atık haline geldiğinde ekosistemdeki canlılar ve doğaya zararlı hale dönüşüyor. Dış ortam koşulları ve neme karşı direnç, esneklik ve üstün kimyasal dayanıklılık özelliklerinden dolayı tercih edilen plastik poşetlerin sadece yüzde 1'i geri dönüştürülebilmektedir.

İnsan hayatına 20'nci yüzyılın başlarında giren plastiklerin dünya genelinde 1950'li yıllarda 1,5 milyon ton civarında olan üretim değeri, bugün yıllık bazda 335 milyon tonu aştı. Bugüne kadar üretildiği düşünülen 8 milyar ton plastik malzemenin en az yarısının atık halinde doğaya bırakıldığı ağırlıklı olarak denizlerde ve okyanuslarda birikirken bunları canlıların tüketmesiyle de zararı besin zincirinin son halkası insana kadar rahatlıkla ulaşabilmektedir. 2019 öncesi Türkiye'de plastik poşet üretimi miktarının yıllık 35 milyar adet civarında olduğu ve bir kişinin yılda ortalama 440 plastik poşet kullandığı biliniyorken 1 Ocak 2019'da başlatılan ücretlendirilmeyle Türkiye'de plastik poşet kullanımı yüzde 75 seviyesinde azaldı ve bu sayede 354 bin ton plastik atığın oluşması engellendi. Fakat bu kurallar zincir marketlerde uygulanırken mahalle bakkalları ve eczaneler gibi daha ufak işletmelerde poşet verilmeye devam edilmektedir.

Buna göre;

- 1- Orta ve küçük işletmelerde poşet kullanımı oranındaki düşüşler ne kadardır?
- 2- Bu işletmelerde poşet verilmesine yönelik takipler ve denetimler düzenli yapılmakta mıdır?
- 3- Bu güne kadar kuralları ihlal eden işletmelere yönelik ne gibi cezalar uygulanmıştır?

CEVAPLAR

25.12.2018 tarihinde Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar yayımlanmış ve 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Bakanlığımız tarafından yayımlanan Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar gereğince faaliyet türü ne olursa olsun uzaktan (internet üzerinden satış) satışlar da dahil olmak üzere, istisnasız tüm satış noktalarında; bahse konu Usul ve Esasların kapsamı dışında olduğu belirtilen hususlar haricinde kalan plastik poşetlerin tüketicilere/kullanıcılara ücretli olarak verilmesinin sağlanarak bu poşetlere ilişkin beyanname yükümlülüğün de yerine getirilmesi gerekmektedir.

2019 ve 2020 yıllarında plastik poşet kullanımında yaklaşık % 75'lik azalma görülmüştür. Ücretli poşet uygulamasıyla bugüne kadar plastik poşet kaynaklı 354.000 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir. Bu azalmayla ülkemizde plastik poşet üretimi için gerekli plastik hammadde ithali de önlenmiş ve yaklaşık 2.44 milyar Türk Lirası tasarruf edilmiş olmakla birlikte yaklaşık 14.640 ton sera gazı salınımı da engellenmiştir.

Plastik poşet satışı yapılan işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine düzenli olarak denetimler yapılmaktadır.

Söz konusu denetimlerde tesis ve faaliyetleri Çevre Mevzuatında belirlenen yükümlülükler çerçevesinde sorgulanarak değerlendirilmektedir. Mevzuata aykırı olarak poşet satışı yaptığı tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere ise 2872 sayılı Çevre Kanunun 20' nci maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımızca 81 İl Müdürlüğümüz talimatlandırılmış olup 2021 yılından itibaren bugüne kadar Bakanlığımızca 6865 sıfır atık/poşet denetimi gerçekleştirilmiş ve 112 tesise 1.088.326,84 TL idari para cezası uygulanmıştır